

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ТЕЛӘЧЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТЕЛӘЧЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ
(IV чакырылыш)**

дүртенче утырыш

КАРАРЫ

12 март 2021 ел

№16

Теләче авылы

Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Теләче авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә көрмәгән яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында Нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Урман кодексы, "Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Эйләнә-тирәлекне саклау турында" 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Теләче авыл жирлеге Советы карап итте:

1. Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Теләче авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә көрмәгән яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында Нигезләмәне күшымта нигезендә расларга
2. Элеге карап гамәлдәге законнар нигезендә үз көченә керә.
3. Элеге каарның үтәлешен контролльдә тотуны Теләче авыл жирлеге башлыгына Мараков И.Р. йөкләргә.

Теләче авыл жирлеге башлыгы
вазыйфаларын башкаручы

И.З. Ярмиев

Татарстан Республикасы
Теләче муниципаль районы
Теләче авыл жирлеге
Советының
12 март 2021 ел №16
карасына күшүмтә

НИГЕЗЛӘМӘ

**Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Теләче авыл
жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды
жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә
кермәгән яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында**

Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Теләче авыл жирлеге (алга таба-авыл жирлеге) территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә кермәгән яшел үсентеләрне кисү тәртибен билгели

1. Төп төшөнчәләр

Әлеге Нигезләмәдә түбәндәгә төп төшөнчәләр кулланыла:

яшел үсентеләр-табигый һәм ясалма килеп чыккан агач, куак һәм үләнчел үсемлекләр (паркларны, скверларны, бакчаларны, газоннарны, чәчәк түтәлләрен, шулай ук аерым торучы агачларны һәм қуакларны да кертеп);

табигать территорияләре-бердәм географик (климат) шартларында формалашкан жирлек, туфрак, үсемлекләр рельефының билгеле бер типларын берләштерүче, хужалык эшчәнлеге кагылмаган яисә аз кагылган территорияләр;

яшелләндерелгән территорияләр, ясалма төzelгән яшелләндерү объектлары (авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләрдән тыш), төрле функциональ билгеләнештәге жирләрнең аз төzelгән участоклары, алар чикләрендә өслекнең кимендә 50 процентаң үсемлекләр капламы били;

урман территорияләре-төрле функциональ билгеләнештәге табигый территорияләр участоклары, алар табигый барлыкка килгән урман үсемлекләре белән капланган;

агач-диаметры 5 см дан да ким булмаган ачык беленеп торган кәүсәле үсемлек, 1,3 м биекләтә, үсентеләрдән тыш;

куак-купъеллык күпкәүсәле (агачтан аермалы буларак) үсемлек, ул туфрак өслеге янында ботаклана;

үлән капламы-газон, табигый үлән үсемлеке;

үсентеләр-нинди дә булса урында үсә торган үсемлекләр, қуаклар;

яшел массив-өлкән агачларның (15 яштән өлкәнрәк) кимендә 50 данәсе үсә торган территория участогы, алар бердәм япма хасил итәләр;

яшел үсентеләргә зыян китерү - яшел үсентеләргә аларның үсешен туктатуга китерми торган зыян китерү, шул исәптән ботакларның, тамыр системасының механик заарларнуы, коры бөтөнлөгөн, тере туфрак катламының бозу, яшел үсентеләрнең яисә тамыр зонасында туфракның заарлы матдәләр белән пычрануы, ут төртү яисә башка йогынты ясау;

яшел үсентеләрне юк иту (югалту) - яшел үсентеләрне кисү яки аларның

Ұсешен тұктатуға китерә торған башқа зыян китерү;

компенсацион яшелләндерү - юк итептік яки 2 коэффициенты белән заараланган яшел утыртмаларны яңадан житештерү.

2. Яшел үсентеләрне саклауның төп принциплары

Авыл жирлеге территориясендә ұсә торған яшел үсентеләр саклагыч, рекреация, эстетик функцияләр башкара һәм сакланырга тиеш.

2.1.Авыл жирлеге территориясендә (авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләрдән тыш) урнашкан барлық яшел үсентеләр (агачлар, куаклар) сакланырга тиеш.

2.2.Авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрнең сакланышын һәм ұсешен тәэммин итү буенча бурычлар йөкләнә:

2.2.1.үзләре белдергән эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән кишәрлекләрдә оешмаларга - әлеге оешмалар житәкчеләренә;

2.2.2.милектәгे яки арендадагы кишәрлекләрдә - юридик затларга һәм гражданнарга - милекчеләр яки арендаторлар.

2.3.Яшел утыртмалар урнашкан жир кишәрлекләренен милекчеләре, кулланучылары һәм арендаторлары яшел утыртмаларның сакланышын тәэммин итәргә, яшел үсентеләрне тиешенчә карага тиешләр.

2.4.Әлеге Нигезләмә авыл жирлеге территориясендә агач-куак үсентеләрен кисүгә бәйле барлық гражданнарга һәм оешмаларга, милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, проектлауны, төзелешне, ремонтлауны һәм башка эшләрне алып баруга кагыла.

2.5.Авыл жирлеге территориясендә хужалық, шәһәр төзелеше һәм башка эшчәнлек Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән яшел үсентеләрне саклау таләпләрен үтәп башкарыла.

2.6.Жир кишәрлеген сайлау акты, төзелеш, хужалық һәм башка эшчәнлекне оештыруга проекталды һәм проект документларында яшел утыртмаларның торышы турында тулы һәм дөрес белешмәләр һәм проектлана торған объектның яшел утыртмаларга йогынтысын тулы бәяләү булырга тиеш.

2.7.Яшел үсентеләр яшәшен тәэммин итү белән бергә яшел территорияләрне һәм яшел массивларны куллану рөхсәт ителми.

3. Яшел үсентеләрне (агачлар, куаклар) кисү тәртибе

3.1.Авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне үз белдеген белән кисү тыела.

3.2.Авыл жирлеге территориясендә агач һәм куаклар кисү рөхсәтнамә нигезендә башкарыла.

3.3.Рөхсәт бирү гариза бирүченең Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына салымнар, жыемнар һәм башка түләүләр буенча бурычлары булмаган очракта гамәлгә ашырыла.

3.4.Яшел үсентеләрне кисү эшләре билгеләнгән нормаларга һәм кагыйдәләргә туры китереп, гариза бирүче акчасы хисабына башкарыла. Агач кисү бары тик аттестацияләнгән белгечләргә генә рөхсәт ителә.

3.5.Киселгән яшел утыртмаларны һәм кисү калдыкларын ташлау, төяү һәм алып китү эшен башлап жибәргәннән соң өч көн эчендә Мөрәжәгать итүче хисабына башкарыла. Киселгән яшел үсентеләрне һәм эш урынында киселгән калдыкларны саклау тыела.

3.6.Тerritorиянен кисү урынына якын урнашкан территориядә газ, яшел

үсентеләр заарланган очракта, эшләр житештерүче аларны территориянең хужасы һәм контроль органнары белән алар компетенциясе чикләрендә килемештерелгән, әмма зыян килгән вакыттан ярты елдан да соңга калмыйча, аларны мәжбүри рәвештә торғызу эшләрен башкара.

3.7.Агач кискән очен түләүне башкармыйча гына, агач һәм куаклар кису авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан түбәндәге очракларда хәл итегергә мөмкин:

яшел үсентеләрне тәрбияләү, санитар кисуләр һәм реконструкцияләү;
авария һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән жир асты коммуникацияләрен һәм капиталы инженерлык корылмаларын ремонтлау;

торак һәм жәмәгать биналарында ут режимын бозучы агач һәм куакларны кису, әгәр Дәүләт санэпидемнадзор бәяләмәсе булса;

авария хәләндәге (төшү қуркынычы тудыручи, коры-сары) агачларны һәм куакларны кису.

Югарыда курсәтелгән очракларда яшел үсентеләр кисуне гамәлгә ашыручи мөрәҗәгать итүчегә авыл жирлеге башкарма комитеты белән килемештерелгән урыннарда компенсацияле яшелләндөрүне үткәрергә кирәк.

3.8.Авария хәләндәге, коры-сары һәм қуркынычсызлыкка қуркыныч тудыручи яшел үсентеләр комиссия тикшерүе нигезендә киселә.

3.9.Яшел үсентеләрне санкциясез кису яки юк итү дип таныла:
рөхсәтсез яки рөхсәт белән, әмма рөхсәттә курсәтмәгән кишәрлектә, санда, төрдәге агач һәм куакларны кису;

ут төртү яки ут белән саксыз эш итү нәтиҗәсендә агач һәм куакларны юк итү яки зыян китерү;

кәүсәне божралап алу яки һәрдайым маҳсус рәвештә кисеп тору;
үсү торган агачларның һәм куакларның үсүе тукталуга китерә торган заарлау;

агач һәм куакларга агынты сулар, химик матдәләр, калдыклар белән зыян китерү h. b.;

үз белдеген белән корыган агачларны кису;
башка үсеп утыручи агачлар һәм куакларны жәрәхәтләү.

4. Компенсацион яшелләндөрү

4.1.Компенсацион яшелләндөрү рөхсәт ителгән агач кису, законсыз рәвештә яшел үсентеләрне заарлау яки юк итү очракларында гамәлгә ашырыла. Компенсацион яшелләндөрү агачлар, куаклар һәм газоннар утырту очен туры килә торган, әмма яшел үсентеләрне заарлау яки юк итү факты ачыкланганнан соң бер елдан да соңга калмыйча башкарыла.

4.2.Компенсацион яшелләндөрү мәнфәгатыләрендә яисә хокукка каршы гамәлләр нәтиҗәсендә яшел үсентеләрне заарлау яки юкка чыгару булган гражданнарның яисә юридик затларның акчалары исәбеннән башкарыла.

4.3.Әлеге Нигезләмә нигезендә яшел утыртмаларга китерелгән зыян натурадан формада - компенсация яшелләндөрүнә: 2 коэффицент белән юкка чыгарылган яшел үсентеләрне яңадан торғызуга түләнергә тиеш.

5. Шәһәр төзелеше эшчәнлеген тормышка ашырганда яшел үсентеләрне саклау

5.1.Авыл жирлегендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел үсентеләрне саклау таләпләрен үтәү белән алыш барыла.

5.2.Яшелләндөрелгән территорияләр, шул исәптән яшел массивлар, шулай ук яшелләндөрелгән территорияләрне үстерү очен билгеләнгән жир

кишәрлекләре аларның максатчан билгеләнешенә бәйле булмаган төзелеш һәм башка эшләр өчен кулланылырга тиеш түгел.

5.3. Яшел утыртмалар утыртылган жир кишәрлекләрендә төзелеш алыш барганды, проекталды документациясе киселергә тиешле яшел утыртмаларга бәя бирергә тиеш. Мондый очракларда зыянны каплау киселгән агач өчен һәм әлеге Нигезләмәнең 2 һәм 3 бүлекләрендә билгеләнгән тәртиптә компенсация яшелләндөрү юлы белән гамәлгә ашырыла.

6. Эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашырганда яшел үсентеләрне саклау

6.1. Яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда сәүдә һәм башка эшкуарлык эшчәнлеген башкару, авыл жирлеге башкарма комитеты рөхсәтеннән башка эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен палаткалар һәм башка корылмалар урнаштыру тыела.

6.2. яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырганда шартлау қуркынычы булган, ут қуркынычы булган һәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату һәм чүпләү, яшел үсентеләрне заарлауга яисә юкка чыгаруга китерергә сәләтле башка гамәлләр тыела.

7. Административ жаваплылык

7.1. Элеге Нигезләмәне бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жаваплылык тоталар.